

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Egy hétre I ker. Egy hétre . . . I ker. 50 Hfl.
 Negyedévre 8 Negyedévre 4 . . . 50 .

Feladvány szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiz. irod. hivatal:
DEBRECZEN.
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Nemzetiségi politikánk.

II.

Utazunk akár az eladódott alföldön, akár a koldusbotra jutott székelyföldön, nem találunk állami elemi iskolát s nagy ritkán állami középiskolát. De utazunk csak nemzetiségi vidéken, ott lépten-nyomon szemünkbe tűnik: „m. kir. állami népiskola”, „m. kir. állami polgári leányiskola”, „m. kir. állami főgymnasium”? Miért van ez?

A miniszteriumbeli okos emberek azt mondják, azért, hogy a magyar műveltséget bevigyük nemzetiségeink közé. Szép és hangzatos mondas. Ez aztan a valóságban úgy fest, hogy az oláh fiu elvégzi az állampénzen az iskoláit és akkor kimegy Oláhországba hazánk ellen irni és hivatalnokoskodni. Jó volna erről statisztikát csinálni. De ez még a jobb dolog. Rosszabb ha bent marad. Ha nem lesz ide bent hivatalnok, akkor, hogy mi lesz, erre idézzük egy tanárnak a mondasát, a ki úzenhét évig tanított a nagy-szebeni állami főgymnasiumban, melyben az elmúlt évben is 270 voit az oláh tanulók száma és 210 a magyaroké. Ez a tanár azt mondotta:

„**Kilencztizedét az agitátoroknak, a mi iskolánk nevelte.**”

Magán társaságban mondotta, nem a nyilvánosságban szánva. Nem vezetett statisztikát a nemzetiségi pörökben elíteltekről, de az állam vezetethetne, hogy kitűnjek, hány agitátort nevelt az állam magának és hányat mely felekezetek neveltek. Azt is kiszámíthatná ugy mellékesen, hogy egy-egy állam nevelte agitátor mennyibe került az államnak?

Ha államhivatalnoka lesz, akkor persze, a ki okos, meghuzza magát, mert jobb előre jutni, mint egy helyben maradni. De ez vajon azt jelenti-e, hogy az államra nézve olyan megbízható, mint a kálvinisták, vagy román. katolikusok iskoláiból kikerült, született magyar hivatalnok? Erre nem szükséges, hogy mi adjunk feleletet, a miniszteriumok adhatnak autentikusabbat. De hogy ezek a hivatalnokok, mit tennének akkor, ha csatára kerülne a sor, velünk harcolnának-e, vagy ellenünk, világosabban kifejezve; mit tennének akkor, ha teljes szabadságukban állana, a magyar hatalom alatt maradni, vagy Ausztriához, Németország-hoz, Oláhország-hoz, vagy Szerbiához partolni? . . . arra ne legyünk kíváncsiak. Ezt csak azért hoztuk fel, mert úgy tartjuk, hogy harczban dől el, ki a jó hazafi. Békében könnyű óvatos hallgatónak lenni, sőt hazafiaskodni is; nem kerül semmibe. Hasonló a békében való hazafiaskodás az olyan ada-

kozóhoz, ki mindig hajlandó adakozni, mikor nem kérnek tőle, soh'sincs otthon, ha tette kerül a dolog. Ha meg lehetne állapítani: az államra nézve tanulságos volna tudni, vajjon az általa felnevelt nemzetiségiek hova állanak háboru idején?

A dolog tehát úgy áll, hogy az állam nevelte nemzetiségiekből lesznek külföldre ment agitátorok és bentmaradt agitátorok és lesznek nem agitáló államhivatalnokok.

A míg ezeket az állam neveli, addig a tiszta magyar vidékeken az állam elhanyagolja az elemi oktatást.

Tehát míg az állam minden havasi oláh fiába igyekszik belegyömöszölni a magyar műveltséget (no sokat is gyömöszölt eddig beléjük!) addig nem faj a feje azért, hogy iskola köteles gyermekeink 16%-a nemcsak hogy semmilyen műveltség nélkül nő fel és ennek hijján lett istenkáromló, papja, tanítója elle törő, korcsma kereső és végül fogház, fegyház töltelék, a lány pedig export cikk, hanem magyar irás, olvasás, tudás nélkül nő fel! A másik rész belől van az iskola falán. Nem azt vesszük, hogy a tanító hány gyermeket képes jól oktatni, hanem, hogy hányat tudunk bedugni az iskolába. Ugy gondolkodunk, ha belől van a falon, majd csak ragad rá valami.

Igy tömtek be városunkban, Debreczenben is az őszön a kimaradt 300 gyermeket. Igy megy ez mindent magyar vidéken. Az államnak ezekért sem faj a feje, de hogy is, hiszen a felekezetek nevelik ugy a hogy tudják. Ha középiskolába kerül a magyar gyermek, megint csak a felekezetek nevelik, ugy a hogy tudják.

Az államnak könnyebb jó iskolákat tartani fönn a nemzetiségi fiuk számára, mint a felekezeteknek a magyar fiuk számára. És az állam szerint ez teljesen jól van így. Ezekből lesznek aztan az állam hivatalnokok.

Az állam tehát a született magyar fiukat az elemi iskolán keresztül sem neveli, nehogy mindnyájan megtanuljanak irni, olvasni, hanem hagyja hogy magok neveljék a felekezetek, a nemzetiségi fiukat azonban az állam, saját pénzen, tehát nagyobb részben magyar pénzen szivesen neveli.

A középiskolában hagyja ujra, hogy a magyar fiukat a magyarok, mint felekezet a magok erejéből neveljék, de a nemzetiségi fiukat az állam szivesen neveli állampénzen. A felsőbb iskolákról nem szólnak. Tudjuk, hogy ilyenl a nemzetiségek nem birnak. Az állampénzen fentartott iskolákból így kikerült növendékeket aztan az állam megteszi hivatalnokainak. Tehát ezeket nem csak felneveli, hanem az állam hivatali állások jó részét ezekkel betölti. Ezeket tehát versenytársul teszi azoknak a magyar

fiuknak, a kiket magok a magyarok neveltek és csak azért nem nevelt az állam, mert ezek magyarok. *Más szavakkal: a magyar fiukat nem csak nem neveli az állam, hanem a hivatali állások jó részét elveszi előlük és adja az általa nevelt nemzetiségieknek.*

Hogy melyek az állam szempontjából megbízhatóbbak, a kiket nem az állam nevelt, vagy a kiket az állam nevelt, azt fentebb már előadtuk.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. augusztus hó 6-án.]

Eredeti tudósításunk.

Üres padok innen is. tulnan is. A piros bársonyszékek közül is csak egy van elfoglalva, abba muszájból Nyiri Sándor honvédelmi miniszter ült bele, mivelhogy az ő tárczáját tárgyalja a képviselőház.

Elnök: Feilitsch Artur báró.

Dedovics György jegyző jelenti, hogy sem az interpellációs, sem az indítványkönyvben újabb bejegyzés nincs.

A napirendre tértek át, a katonaiskolai alapítványi helyekről szóló törvényjavaslat folyta ólágos tárgyalására.

Okolicsányi László nem fogadja el a javaslatot, mert nem lát az alapítványi helyekben garanciát arra, hogy a nevelés magyarabbá válik.

De nem fogadja el azért sem, mert a kormány katonai politikájához bizalommal nincsen. A tiszti nevelést a törvényhozás magának tartotta fenn es mi történt? Az, hogy ebből is közözügy lett. Nem barátja annak, hogy már zsenge korban kezdik a katonai nevelést. Helyesebb volna, ha ez az érettségi után történnék, amikor az ifjuban a polgári érzett is fejlődött. A katonaintézeti nevelés a magyarság szempontjából csupa abusus és a javaslatot ezekért sem szavazhatja meg.

Határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy a magyar területen felállított összes katonai nevelőintézetekben magyar legyen a tannyelv, a záróvizsgálatok a kultuszminiszter ellenőrzése mellett ejtessenek meg.

Kaas Ivor báró a következő szónok. Csatlakozik Bakonyi Samu és Okolicsányi fejtegetéséhez. A javaslatot pénzügyi szempontból is kifogásolja, mert mi olyan költségeket viselünk, a melyek az osztrákokat is illetnék, minthogy azokon az alapítványokon a cs. és kir. hadsereg számára is neveltünk tiszteket.

Gerő E.

férfi-, fiu- és gyermekruha üzlet.

Piacz-u. 47. szám alatt

a Dreher sörcsarnok és Hungaria kávéház között.

Megnyilt.

M Kossuth-utczai (15. SZ.)
Maradék Áruház.

Latogassanak el a Maradék Áruházba, hol egy egész blouzra való maradékot kapni 20 krtól feljebb, férfi ingek 70 krtól, színes kézelők párja 16 krtól, gallérok 12 krtól, gyermek- és női harisnyák 12 krtól, egész tuczat zsebkendő 60 krtól feljebb.

Kossuth-utczai Maradék Áruház.

(Sorba érkeznek most a terembe Tisza István gróf, Plósz Sándor, Lukács László miniszterek, Vojnics István báró elibük siet és bonbonokkal kínálja őket.)

Kaas Ivor báró folytatja és beszél arról az averzióról, a mely a katonaság és a polgárság között uralkodik.

Ennek okát a katonaság német szellemében látja. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Rátkay László szerint ezekkel az alapítványi helyekkel a mostani szellem mellett nem sokat érünk. Nekünk nem olyan tisztekre van szükségünk, a kik magyarul beszélnek, hanem olyan tisztekre, a kik magyarul is beszélnek és magyarul is éreznek. Ezt akarja elérni és azért ellenindítványt nyújt be, utasítsa a Ház a minisztert, hogy a jövő évben terjessze a Ház elé a katonaiskolák tankönyveit.

Elnök a vitát bezárja.

Nyiry, a honvédelmi miniszter beszédje.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter reflektál ezután a vita anyagára. Megjegyzi, hogy rapszodikus lesz, mert az ellenzék agyáira megtételük sorrendjébe akar válaszolni. A gyakorlatban nem viheto keresztül, hogy a közös kincstári helyeket kvóta arányában osszák el, mert azokra nincs elegendő magyar pályázó. A mi a tantervet illeti, az nem titok, megkapható minden könyvkereskedőnél, ha pedig az az illető kereskedő beszerezni nem tudja, ügytelenség mulik csupán.

Tagadja, hogy a tankönyvekben közjogi hibák vannak. A magyar történelmet ezen túl belterjesebben fogják tanítani. A vallás tan a Szent István-társulat kiadása. Még a számtanra is magyar tankönyvet rendszerezettek, a geometriára, a kémiára is. Bakonyi kifogásolta, hogy a közjogra nincs tankönyv. Régen van, külön az akadémiákon, külön a hadapródiskolában; Schuk őrnagy írta. Olyan magyar ifjakert, a kik a most fennálló rendszer mellett elnémetesítették magukat, azokért kár sirni és ezekre mondotta volt egyszer, hogy hulljon.

Csudálatos, hogy 1897-ben megszavazta a néppárt az alapítványi helyeket, most pedig megtagadja. A tanári szakkérdést is felvetette az ellenzék. Ez két részre osz-

lik. A szaktanár a hadiskolában nyeri kiképzését. Ha olyan tiszt van, a ki alkalmas nemcsak a szaktárgyak előadására, hanem egyéb tudományok oktatására is, természetesen, hogy szivesebben alkalmazzák, mint a polgárembert, ha azonban nincs a tisztek között ilyen, akkor polgárembert is alkalmaznak.

Okolicsányinak is válaszol, akinek közjogi skrupulusai is voltak. Okolicsányi azt mondta, hogy ismer egy törzstiszteket, aki érettségi után ment a katonai pályára és kitünően végzett. Szólo is ismer ilyeneket. Ez azonban mit sem bizonyít, legkevésbé azt, hogy polgáremberből nyomban tiszteket csináljunk. Nem lehet az sem, hogy a katonai nevelést a közoktatásügyi miniszter hatáskörébe vonják és ezért nem is fogadhatja el Okolicsányi határozati javaslatát. Arról, hogy zsenge korban kezdjük a katonai nevelést, lehetne beszélni. A mostani állapot szükség. Az alreáliskolában a katonatisztek fiai vannak, akiket viszonyaik hoztak oda. Az, hogy az alreáliskolában csekélyebb a magyar nyelv tanulásának eredménye, ez természetes, mert az ifjúság ott jobbra német és nem is lehet tőle követelni, hogy nyomban jeles eredményt érjenek el. Rátkay ellenindítványát szintén nem fogadhatja el. Kéri a javaslat elfogadását. (Éljenzés a jobboldalon.)

Okolicsányi László félreértett szavait igazította helyre. Tiltakozik az ellen, mintha a katonai oktatás a hadsereg belserveszete volna.

A javaslatot ezután a határozati javaslatok mellőzésével általánosságban, majd pedig részleteiben is elfogadták.

A Ház ezután a honvédelmi tárca költségvetését megszavazza és az ezzel kapcsolatos jelentéseket tudomásul veszi.

A pénzügyi tárca.

Következett a pénzügyi tárca.

Hogedüs Loránt előadó elfogadásra ajánlotta.

Mezőssy Béla szólt hozzá a pénzügyi tárca költségvetéséhez s határozati javaslatot nyújt be, mely felhívja Ausztriát arra, hogyha gazdasági ügyeinket törvényhozásilag a maga részéről nem tudja dűlőre juttatni, megszűnik vele örökre minden viszonzosságunk. **Rátkay** szólt meg, mire **Lukács** válaszolt. Azt mondja, hogy elismeri a nép nyomorát s nehéz helyzetét, de ennek maga az oka, mert az

állami, a községi adókba. Uj ágyut adnak a katonáknak! Kétszerezik a fizetését a császári lakájoknak! Debreczen város atyai is vízvezetékekkel s mi mással készülnek boldogítani a könnyen felszedett milliókból a város közlakosságát! És mert a jövedelmek apadásával, a képtelen drágaság mellett csak a terhek emelkednek és emelkednek, sok ház, sok birtok gazdát fog cserélni ezekben a nehéz esztendőkbén.

A Tisza szellem kezd érvényesülni minden vonalon. Ez a hirhadt kozmopolita lézengő szellem az, a melynek mindegy, hogy ki kezében van a birtok. Csak az adót fizesse valaki, nem bánják ezek, sőt kor-mány ügynökeikkel magok hívogatják, hogy a „*Cunard*” fele hajókon Amerikába vándoroljon ki a koldusbotra juttatott, reményvesztett magyar.

Mert, úgy látszik, még mindig nem bűnhődte meg eléggé ez a nép a „*multat jövendő*” midőn a természeti csapások mellé még olyan kormányférfiakat is szabadít a sors az árva nemzet nyakára, milyenek Tisza István és társai.

Itt van ez a szerencsétlen Debreczen is, mely tiszta, takarékos erkölcsével szaza-

exlexben nem fizette az adót. Most gyenge a termés s nehéz az elmaradt adók fizetése is. Szól még a cukoradóról. Ezután a javaslatokat elvetette a ház s a tárca költségvetését általánosságban és részleteiben megszavazta. Az ülés vége 3 órakor.

Vármegyénk és közelvidéke.

El Amerikába. A kivándorlás mindenfelé veszedelmes jelleget kezd ölteni. A virágzó Bagamér községből a fenyegető inség elől tizenkét család ment ki Amerikába, A kivándorlók, akik igazolvány nélkül kelttek utra, értesítették Hamburgból a hozzátartozóikat, hogy elhagyták a szárazföldet. Példájokat sokan fogják még követni.

Még egyszer Zelemérről.

E lap i. hó 5-iki számában a Hortobágy vidékén eposztult régi falvakról és Zelemérről néhány szót ejtettünk. Visszamelegkezéseink között felelevenítettük egy régi, Zelemérről szomszédos birtoknak a nevet is, nevezetesen *Salamonét*, amelyről azt hittük, hogy Zelemérről nyugatra, Ujvaros felé fektött. Azóta Lengyel Imre kir. tanácsos ur, aki maga is birtokos Zeleméren, figyelmeztette e sorok íróját arra, hogy a bősörményi határban a Monostor, Parlag és Hadház felé elterülő erdőnek egy körülbelül száz holdas tisztását ma is *Salamon-nak* nevezik. Tehát ez a régi anjoukori hely neve még sem veszett ki a nép ajkáról. Jól is cselekszik, hogy ragaszkodnak a történelmi nevekhez. Figyelmesebben megtekintvén az anjoukori okmánytárban olvasható 1332. évi oklevelet, abban a következő határleírás foglaltatik, persze deáknyelven, de a melyet mi magyar fordításban közlünk:

Elmenének (t. i. az egri káptalan képviselője, a peresfelek s ezek bizalmi férfiai) a Szabolcsvármegyében fekvő megnevezett Zelemér és Salamon nevű birtokokhoz és két földből hányt hatardombtól, amelyek nyugot felől Debreczenből (de villa Debrerthe) a megnevezett két birtok Zelemér és Salamon között a Tisza folyó felé vezető közut mellett egy nagy halomnál (magnum holm) helyezték el, keletfelé menének és a szántóföldek között nyolcz helyen hányt kettős és egyes hatardombokon keresztül, amelyeket a fen-

dok rettenetes viharaival daczolt, az oktan, a könyelmű, a maga hasznát kereső léha korszellem ezt is elfogja usztatni. A világvárosi intézmények mellől kipusztul a régi törzsökös nép; hisz mikor az egyik városatya tiszteletreméltó aggodalmak miatt azt jegyezte meg, hogy mielőtt ilyen 17 milliós kölcsönt magára vállalna a város, talán helyes lett volna a város vagyoni helyzetéről tiszta képet adni.

— *Talán doboltassuk is ki?* elménczedett erre Kovacs József polgármester. Pedig midőn a város jövőjének alakulásáról van szó éppen a polgármesternek nem illik ilyen frivol, ilyen cinikus szó az ajkára és ha mégis ilyenekkel élt, abból kedvezőtlen ítéletet vonhatunk a főfogására... Avagy talán nincsen tisztában azzal a polgármester ur, hogy nemcsak az ő kis királyságát, hanem Debreczen szegénysorsu népét is agyon-gázolhatja ez a tizenhét milliós kölcsön.

De alakuljanak bár így, bár amugy a körülmények: Debreczen város polgármesterétől a komolyságot, tapintatot és pártatlan jóindulatot joggal várhatjuk; másként hamar kitetszik, hogy közönséges szürdarczra varrták a polgármesterség ékes ezüst gombjait.

Szabad Hajdu.

Vasárnapi levél.

[Egy krumpli: egy krajczár. — Élet halál harcok — A Tisza szellem. — A polgármester ur dobja és az ezüst gombok.]

A debreczeni piacon tegnap krajczárjával árultak a krumpli darabját. Értsük meg jól: augusztus havában, a debreczeni piacon egyetlen krumplicskáért egész réz krajczárt kell fizetni.

Ehhez nem kell többet írni. Hisz a köz-népnek nálunk is a krumpli képezi a főleledét... Hosszu lesz ennek az esztendőnek végét várni, de még a másik aratás is végtelenség tetsző idő mulva következik el; mert a jövő borongó ködéből a nyomor rémképei vigyorognak felénk. A jó ég tudja, hogy mit fogunk megérni, midőn a debreczeni piacon, augusztus havában krajczárért árulják a sanyaru krumplinak darabját.

Kint a pusztán már most pusztit az éhínség. A kemenczefeneként sivar és kiégett Hortobágyon éhségtől döglök a jószág. És mert a szegény éhjószágot otthon sem tudnák takarmányozni a gazdák, hát inkább a szabad természet ölen engedik pusztulni szegénykéket.

A pénzt pedig mégis csak hajtják az

tebb megnevezett Mihály Mihálynak a fia nekik megmutatott, egyenesen menvén elérték a legutolsó, hasonlóképen kettős határdombot a Zelemér birtokhoz tartozó erdő mellett, ahol annak határa végződik. E legutolsó szegedi határdombnál a fentebb nevezett Mihály Mihály fia a maga akarata mellett megátkozva, Pál comes megnevezett levelének alakja és hangja szerint megesküdt.

Azok, kik a helyi viszonyokkal ismerősök, talán könnyen megtalálják még ma is ez 570 éves határjárásnál említett nagyhalmot s megtudják mutatni, hol értek el a salamoni határdombok a zeleméri erdőt.

Hogy az okiratban szereplő János és Jakab melyik családhoz tartoztak — azt meg nem határozhatjuk. Lehet: ezek is zelemériek voltak.

Multkori tévedésünket készséggel és kötelességszerűleg igazítjuk helyre.

Mi az újság ?

Kazánrobbanás. A kis szőlősi határban levő orbai pusztán megrendítő szerencsétlenség történt kedden reggel. A katasztrófáról az alábbiakat írják: Hétfő óta a gabonacsépléssel foglalkoznak az uradalomban. A munkát az uradalom a saját gépjével végezteti. Hétfőn este áldomás volt s ez alkalommal a gépnél alkalmazott munkások sokáig ébrenmaradtak, sőt egy része be is rugott. Másnap reggel Tóbiás György nevű gépfűtőnek nem lehetett hasznát venni s ezért a gépész egy Hangó József nevű béreslegényt állított a gép mellé, hogy azal helyettesítse a tüzelőt. A gépész megmutogatott mindent a legénynek s amikor látta, hogy Hangó rendesen végzi a tüzelést és az ezzel járó egyéb teendőket, rábízta a gépet, ő pedig lefeküdt a szerkamrába. A gép egyideig fennakadás nélkül dolgozott. Egyszerre azonban egy iszonyu robbanás történt és a gőztartó kazán előtt levő tüszekrényt messzire kidobta a kiömlő gőz s az ott álló Hangó Józsefet, továbbá Csóki Mihály és Posta Ferencz vízfordó munkásokat a robbanás megölte. A kazánból kiömlő gőz ereiye oly nagy volt, hogy a géptől távolabb álló cséplő munkások közül is többeket leforrázott és összeégetett. Minthogy a felelősség első sorban a gépészt terheli, Adorján Lajos gépészt a rendőrség letartóztatta. A három halottat a törvényszéki kiküldöttek megérkezéséig a helyszínen hagyták.

Babona. Hirschman Teréz mehádiai cserépegetőjébe egy új tégláégető kemencze kellett. De ennek a kemenczének igen jónak kellett lenni, olyan, amelyik kifogástalanul égessen téglát. A kemencze csinálására Puskás János makói cserépes mester vállalkozott s amikor építette a kemenczét, annak falába egy szent képet és egy békát falazott. És ez tudomására jött a mehádiai lakóknak. Igen megbotránkoztak rajta, annál is inkább, mert az tartatott, hogy az eső azért kerüli el vidéküket, mert a kemenczébe szent kép és egy béka lett befalazva. Botokat fogtak s egy csapat mehádiai lakos beállított Puskás Jánoshoz, hogy szét kell bontani a kemenczét s ki kell venni a szent képet és a békát. Mert így, vagy úgy lesz, ha nem. Erre azonban biztolyt fogott Puskás és azt mondta, hogy ha el nem takarodtok emberek innét, hát lelövi őket. Az emberek elkotródtak, azonban Puskás másnap a

kemenczén egy cédulát talált, melyre az volt írva, hogy kotródjon Mehádiáról, mert komolyan agyonütik, Puskás ennek folytán elkotródott Mehádiáról, azonban az ottani hatóságnak az esetről jelentést tett.

A zsilip vizétől eltemetve. Nagy szerencsétlenség történt a napokban Verbász közelében lévő csatornán. Az idej nagy szárazság miatt — mint nekünk írják — a csatorna zsilipjei levannak zárva, hogy elegendő vízmennyiség legyen az alacsony vízállás mellett is a hajók leeresztésére. A Verbász közelében levő zsilipet is zárva tartották már egy hét óta, minél fogva a zsilip alatt levő mederben csak nagyon csekély víz volt. Ebben a vízben a gyermekek fürödtek. Tegnapelőtt délután is egy nagy csoport gyermek fürdött a csatornában. A nap heve elől a fürdőző gyermekek bolehuzódtak a csatorna szélén levő nádasba. A zsilipőr, aki jelzést kapott, hogy felülről hajó közeledik, nem vette észre a gyermekeket és felnyitotta a zsilipet, ahonnan nagy tömegben zuhant le a víz és egyszerre megtöltötte a csatornaárkot. A gyermekek, mikor a szerencsétlenséget észrevették, menekülni iparkodtak, de a zuhogó ár elkapta és elsodorta őket. Voltak közülük többen, akik uszással menekültek a veszedelméből, de ott volt négy kis gyermek is és pedig: Keller Márton, Kelp Jakab, Jövics Jónás és Hendl Péter 10—12 éves gyermekek, a kik nem tudtak uszni, a vízbe fulladtak. A szerencsétlenül járt gyermekek holttestét a víz lesodorta egész a szenttamási határig, ahol még aznap este kifogták őket. Hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért, azt a vizsgálat lesz hivatalva kideríteni.

Olvasóink rovata.

Világjáró művészek.

Tek. szerkesztő ur!

Mi jó debreczeniek azt nem tudjuk, hogy városunk háztömekege, mit rejteget magában. Debreczenbe ugyszólván senki nem tudja, hogy városunkban egy világutazó festőművész tartózkodik, a ki már eddig betutazta az egész Ausztriát és a magyar birodalmat, most pedig több festő barátjával, számszerint hatan kötelezőleg megállapodtak, hogy négy vagy öt évig utazgatnak a nagy világban.

Pár nap előtt itt volt nála Rotterdamból egyik utitársa, az indulási határidő s az utirány pontos meghatározása céljából és nem is nagyon sokára indulni fognak. Ha ugyan helyes információval bírok, másfél hónap múlva fognak indulni és az utirányok Olaszország, itt huzamosabb ideig fognak tartózkodni; majd Spanyol, Franciaország, onnan keresztül Angliában, onnan Svéd- és Oroszországban keresztül Törökországba. Innen Kis Ázsián keresztül Afrikába. Tovább nem mutathatom az utleirást, mivel az utirány följegyzéseit nem kaparíthattam a kezeim közé.

A nevezett festőművész Nagy József fiatal festőművész, (akit már lapunkban is ajánlottunk, Szerk.), a ki jelenleg a Török Bálint-utca 4. szám alatt lakik.

Egyházak és iskolák.

Vasárnapi istentiszteletek. Az ev. ref. templomokban holnap, vasárnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: a nagytemplomban Szele György lelkész, a kistemplomban Uray Sándor, a lelkész. Kossuth-utcai templomban Sáfány Lajos vallásánár, az ispotálytemplomban Dicsőfi József lelkész, a Csapókerthben Kovács János.

Az ágost. hitv. ev. templomban az isteni-

tiszteletet ma d. e. 10 órakor Hudák János segéd-lelkész végzi.

A gör. kath. kápolnában: 6 órakor reggeli istentisztelet: délelőtt 9 órakor sz. mise, délután 3 órakor vecsernye, 4 órakor sz. olvasó ájtatosság.

Társas-élet.

Igmándy Miklós író ur. Morvay Károly bátyáknak válaszólag, a következő (most már ezt a vitát — legalább nálunk — mindkét részről befejező, Szerk.) nyilatkozatot küldte be.

Püspökladány 1904. augusztus 4. A Morvay Károly ur bátyám által feltett kérdésre válaszolom, hogy a Kuthy munkáinak kiadását megkezdték, megkezdte a Franklin társulat, közrebocsátván egyelőre a Hazai rejtelmeket 2 kötetben s közrebocsátja majd a többi is. Hogy a Kuthy nevét nem emlegeti a világ? Hát mit ért ur bátyám a világ alatt? A napi sajtót talán? Hiszen ez részint a politika száraz malmában örül, részint sokkal közelebbi intimusai vannak neki, semhogy holmi letűnt nagyságok iránt érdeklődjék. Egyébként ez alkalommal, mintha mégis kivételt volna. Nem említve a Weszely Ödön finoman részletező életrajzát, melylyel a Hazai rejtelmeket bevezette, a sajtó megemlékezett Kuthyról. Így a Magyar Szemle mintegy kihívólag állította szembe egy mai nagysággal (Bródy Sándorral) és másutt is tárcáztak róla, — még az akkori „Debreczen” is meleg sorokat szentelt neki; sőt egy novelláját, az „Egy iskolai kaland” le is közölte.

A kérdésre emigy felelve, egyebekben igazán nem tudom mit szóljak az egészhez. Hiszen a tisztelt Szerkesztő ur már jóelőre kijelentette, hogy „akármint irkáljon is Igmándy Miklós”: az mit sem fog használni Kuthynak.

S ezzel minden további disputa lehetőségé ki van zárva, — hacsak magam is a deresre kerülni nem akarok. Mert ifjabb Mórócz Pál a mint ezt Rudnyánszky Gyulával szemben már gyakorlatilag ki is mutatta, az író értékelésénél az (oly gyarló!) ember tetteit is a mérlegbe veti. Én pedig nem Kuthynál sem. Erről tudom mily téveteg ember volt, tudom a mi róla irodalom történetileg be van bizonyítva, van tudomásom a szálló mendemondákról is. Ez utóbbiakat figyelmen kívül hagyom az előbbiekért pedig elitélem én is, elitélem keményen, kiméletet nem ismerőleg. De csak mint embert. Mint író, Kuthy nálam oltára van helyezve, a Hazai rejtelmek könyvtárában szembevetendő helyet foglal el. Én becsülöm az író, mert valamit látok benne, a mi hovatovább fehér holló lesz — mint egyebütt — úgy irodalmunkban is. Mert akárhogyan latolgassuk is: egy félszázad óta — ethnikai tekintetben — a teljes tökéletes áthasonulás útjára léptünk, mai legmagyarabbaknak látszó írónknál, ha a héjat lerántjuk, magképen a tiszta, hamisítatlan nyugat mosolyog felénk. Kuthynál még a kelet. Utolsó nagy képviselője ő, Vörösmartyval, annak a féktelenül ragyogó turk szellemnek, a mely az Arany által leginkább kifejezésre juttatott ugor komolysággal együtt a magyar nemzetet valaha megalkotta.

Igmándy Miklós.

* Igmándy Miklós író ur hiában kínálja magát és hiában pályázik a „deres”-re, nem csapunk föl botos hajdujával, mert az nekünk nem is hivatásunk. Rudnyánszky Gyulát illetőleg is tévedésben van elbánásunk felől; mert hisz a Rudnyánszky Gyula költészetét egyik érdeme: munkatársunk előmerő, tárczában tüntette ki. Annak azonban nem mi vagyunk az okai, hogy midőn nevezettnek, mint újságírónak és embernek a közre kiható káros eljárásaival kényszerűségről foglalkoztunk, az nevezettre kedvezőtlenül ütött ki. Szerk.

UJDONSÁGOK.

Ipar-szakiskola Debreczenben.

— Felhívás a közönséghez. —

A debreczeni iparszakiskola kérdése a kamara erőteljes kezdeményezése folytán úgy látszik mégis csak felszínre kerül. Legutóbbi közgyűléséből a kamara egy adatok kal felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez és arra kérte, hogy a szakiskola kérdésében vegye fel a tárgyalások eljuttatott fonalát Debreczen városával. A miniszter most a következő leiratot intézte a városhoz:

Debreczen szabad királyi város közönségének.

Tervbe vévén az ország iparoktatási hálózatának fokozatos kiépítését, részletesen kívánok foglalkozni a közönség abbéli régi keletű óhajának megvalósításával, hogy Debreczenben is létesítsenek iparoktatási intézetet.

Mint hogy azonban az állam pénzügyi viszonyai nem engedik meg egyszerre több nagyobb intézetet létesíteni, másrészt pedig egy kellő alapokra fektetendő intézet megfelelő elkészítést is igényel, illetőleg annak talaja az érdekeltség szempontjából elkészítendő, egyelőre oly módon vélem ezt megoldandónak, hogy a gyakorlatban működő mesterek és segédek egy része számára megfelelő esti oktatást szervezek.

E célból egyidejűleg utasítottam iparoktatási főigazgatómat, hogy a város polgármesterével érintkezésbe lépve, ez ügyben részletes jelentést terjesszen elém.

Midőn erről a törvényhatóságot ezenel értesitem, felkérem, hogy ezen közeget ebbeli eljárásában telhetőleg támogatni sziveskedjék.

Megjegyzem azonban, hogy ezen terv kivételében nem nékülözhettem a város közönségének erkölcsi és anyagi közreműködését, sem mely utóbbinak alakjára és mérvére nézve iparoktatási főigazgatóm fog a helyszíni tárgyalások alapján javaslatot elém terjeszteni.

Szávay kamarai titkár felutazott Budapestre, hogy az ipariskolai főigazgatósággal tárgyalva, ezt a helyzet körvonalairól tájékoztassa. Vigh Albert főigazgató augusztus 25—30 között érkezik le Debreczenbe, hogy a várossal és a kamarával tanácskozzék.

Sima Ferencz levele.

— Az Amerikába vándorló magyarok figyelmébe. —

Ma midőn a „Cunard“ hajóin, Fiuméből, kormánytámogatás és felügyelet mellett folyik a magyarság kivándorlása, nem érdektelen ez a levél, melyet az Amerikába bujdosott Sima Ferencz népvezér, országgyűlési képviselő, Amerikában írt egyik amerikai barátjához. Érdekes ez a levél azért is, mert a kormány által kinevezett proviziós-ügynökök mindenhol kifüggesztett nyílt felhívásokban, ujságok hirdetéseivel, az erre utasított hatósági közegek kezökre játszásával verbuválják a magyar népet, hogy vándoroljanak ki többen, mennél többen a tengerentúlra, hisz oly előnyös, oly ked-

vező a kormány védnöksége mellett a kivándorlás.

Ezekre a megtévesztett, ezekre a csábított emberekre igen tanulságos a néhai, szegény Sima Ferencz meghatározó levele, a mely kerülő uton jutott hozzánk.

A boldogult Sima Ferencz, ki hiába vágyódott haza, mert az amerikai földben porlad megviselt teste, még 1902. augusztus 11-dik napján Scarronból írta más amerikai városban lakos barátjához ezt a levelet.

A levélből az tűnik ki, hogy minden költségből kifogyott már a megtört népvezér, hogy még annyija sincsen, a mivel Pittsburgba mehetne. Jellemző, hogy az utolsó pénzét valami pörös-ügyre adta ki; ugyanis ezt írta:

— A mi perem az ügyvédnél volt, azt mielőtt beadta volna, visszavontam. Erre fizettem utolsó 25 dollárom. **Ilyenek vagyunk mi magyarok: egymás húsán mást táplálunk.**

Panaszkodik valami „zsvány“ F. nevű magyar ellen, a ki kirabolta.

— Mint koldus jöttem el Pittsburgból — ugymond. Gyalázatosan becsapott Firley is. E simaképű nyomorult ember... Most könyvtáram adom el, a hogy veszik, hogy mig pénzt kapok, fentarhassam magam... Majd így folytatja: — s itt (Joungstounban) **értékesíteni akarok némi dolgot, hogy mehessek azonnal erről a földről, mely reám nézve a legiszonyatosabb szenvedések földje volt.**

Ajanlja barátjának a könyveit. Kész 100 dollárért is odaadni neki, pedig 1000 forintnál is többet érnek. És a következő sorok igen jellemzik Simát:

— Csak egy francia, egy angol szótárt, **három zsolttárt és Lamartinet, a francia forradalom történetét kérem vissza. Hejh, átkozott a pillanat, mikor lábam Amerika földjére tettem.**

Ma midőn a Tisza-kormány védnökségével, kinevezett kormány ügynökök fogdossák és toborozzák „Cunard“ hajókon való kivándorlásra a roncsolt vagyonu magyart, tanulságos, igen tanulságos annak a jobbsorsra érdemes népvezérnek a levele... A perczet is megátkozta a szerencsétlen, melyben lábát Amerika földjére tette és mégis ott porlad. Vajon megnyughatott-e az a hazakivánczó szegény lelke?!

A rendőrlégény szerelme.

— Asszony szöktetés a hegyen. —

A „Nagyvárad“ lapjáról olvassuk: Érdekes romantikus históriáról beszélnek a várad szőlő hegyen. Egy szőlőpásztor fiatal, csábító szépségű felesége a történet hősnője, a hőse pedig a szomszéd uram fia. A délczeg, csinos legényt pár héttel ezelőtt a sorsa Debreczenbe vetette, hol a főkapitány kegyelméből felvették a városi rendőrök

közzé. Az aszfaltos nagy városban csakhamar visszasírta a szőlőhegyi szép pásztorórákat, a kaczer fiatal menyecskét, a folyondárokkal felfuttatott pajta vadvirágát. És egy szép napon felült a bumlira és meg sem állt Nagyváradig. Este tíz óra tájban bezörgött a szép asszony ablakán. Az ember az a szegény, rogyós inu ember kint aludt a hárs-ágyon, a pitvar oszlopai között. A zöld zsalugáteres ablak csakhamar megnyílt, mert hiszen várt már a szép asszony darutollas Rómeójára.

A legény pedig két karjával átölelte és úgy emelte ki az ablakon s ölében vitte el kedvesét a gyepű végéig, hol már várakozott reájuk nem ugyan valami prűszkölő, kapáló szilaj megnyergelt táltos, hanem egy rozoga csacsi taliga, melyet aztán az első szőlőben hagytak. A gazda csak reggel vette észre, hogy üres a feszek. Mindent megmagyarázott az asztalon talált, nagy ákom-bakomos irás, melynek póklábu betűiből nagy nehezen ókumálta ki gazda uram azt ami itt következik:

„Ides gazdám! Jól voltál hozzám mit tagadjam Álgyk meg írta a jóságos ég. Csufság az mit véled cselekszem, de Isten bocsás mert Pistát szeretem. Gondolok azirt maj rejád és csokol *sirig* hü volt hitves társad“.

A gőzös ezalatt már vigau robogott Debreczen felé, az egyedül maradt férj pedig felsőhajott:

— Mindjárt gondoltam, hogy ezek sz e retik egymást, a fene ette vóna meg... —

Lajos napja Debreczenben.

A fővárosban már régebb idő ünneplik meg augusztus 25-én Lajos napját a haza atyjára, Kossuthra való visszemlékező összejöveteleken. Különösen szép a Kossuth nevével hazafias s emberszerető czélokéit alakult és lankadatlanul dolgozó nőgyűlet szépséges, komoly ünnepe a hazájából száműzött, emberföltötti lángelméjével az egész világot meghódító és halála után hazájába diadal uton hazahozott nagy halottnak a kerepesi uti temetőben fölhaltolt sirja mellett. Debreczenben a Kossuth dalkör akarja méltóvá tenni e napot a hősök hőse, nagyok legnagyobbja emlékezetéhez. Ma értekezletet tart Szele György elnöklété alatt az Iparos kör, a Polgári-kör és a Függetlenségi-kör bevonásával, megbeszélük az előkészítendő ünnepség módozatait.

— **Dalmy László temetése.** Szombaton délután 5 órakor temették a Debreczenben és Hajdumegyében közszeretben álló Dalmy László megyei nagybirtokost, az uri társaságok kedves Laczi bácsiját a Szent-Anna-utcza gyászházától. Temetésén megjelent Domahidy Elemér főispán élén a városi és megyei tisztikar, a polgári és katonai előkelőségek. A koporsó felett Szele György ev. ref. telkész mondott sziveket rezgető beszédet és a debreczeni dalárda énekelt gyászdalt. A temetőben ismét Szele lelkész beszélt és a dalárda énekelt, miközben a hantok dübörögve hullottak a koporsóra. A kedves magyar ur, a jó Laczi bácsi nincs többé.

Minden háznál szükséges

a ruhák tisztán tartása, a pecsétektől való megkimélése, mely tisztítás és javítás sehol sem eszközölhető jobban és olcsóbban, mint

MINÁRIK JÓZSEF

polgári és katonaszabó,
DEBRECZEN, Vár-utca 2. szám alatt
elsőrendű vegytisztító intézetében.

— **Az új-párt Nyiregyházán.** A szabolicsvármegyei új-párt ma vasárnap tartja alakuló gyűlését Nyiregyházán, amelyre Debreczenből is számosan utaznak a szomszéd városba. A gyűlésen jelen lesz Bánffy Dezső báró pártvezér, Hock János képviselő és még számosan; egyébként Hock János szombaton Debreczenben időzött.

— **Az orvosi körökből.** Dr. Szenes Zsigmond gyermekorvos 2 heti tartózkodásra külföldre utazott. — Dr. Szász Adolf fogorvos 1 hétre Máramaroszigetre ment.

— **Főispánunk Amerikában.** Domahidy Elemér főispán a jövő hét szerdáján este utazik el Debreczenből és pénteken már Fiumében hajóra ül és Amerikába megy. A főispánt Fiuméig elkíséri titkára Rásó István is. A főispán október elején tér vissza Amerikából.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A város pénteki közgyűlésének jegyzőkönyvét szombaton délután 4 órakor hitelesítették.

— **A kaszárnyák életuntjai.** Többször előfordult az az eset, hogy a hatóságok az öngyilkos honvédek holttesteinek boncolásánál nem akartak részt venni. A belügyminiszter most szigorú rendeletet intézett úgy az alispáni, mint a polgármesteri hivatalokhoz, hogy a honvédek boncolásánál a törvények értelmében képviseltesék magukat.

— **Számonekérőszéki ülés.** A számonekérőszék Domahidy Elemér főispán elnöke alatt szombaton délelőtt és délután tartotta ülését, amelyen az összes hivatalfőnökök jelen voltak, hogy számot adjanak az év első felében kifejtett tevékenységükről.

— **Kitaszított bűnvirág.** Talán már maga sem tudja Barna Borbála solymosi születésű 26 éves leány, hogy került ő a bűn fertőjébe, onnan pedig a kórházba. Meghervadt, elsenyvedt a könnyelmű életben, úgy hogy még onnan is kitaszították. Így került az utcára hajléktalanul, rongyosan, ki a Kossuth-utczai temetőbe, ahol szállást ütött a sirhalmok közt. A rendőrség onnan fogta be és eltolonczoltatta haza, a legnagyobb szegyenbe és gyalázatba.

— **Meghaltak.** Szabó Mária ev. ref. 15 hónapos, Vig Vilmos izraelita 1 hónapos csecsemők, Tóth Mária róm. kath. 25 éves szegény iskolanővér.

— **Az apáczanövendék halála.** Tóth Mariska az apáczáéletre jegyeztette el magát a debreczeni Svetits-intézetben. A múlt héten azonban a szép, husz éves apáczanövendék is a zárdában járványként fellépő és már két áldozatot is követelt gyilkos tifuszba esett. És hiába virrasztott a szelid, szép leány betegágya mellett az intézet számos növendékének, tanárának és tanárnőjének őszinte szeretete, hiába ajánlotta életét az isten örök szolgálatára a szép Tóth Mariska: fönt az égben új angyal kellett s az Ur magához szólította őt, ki már földi életét is csak neki szentelte volna. Szombaton reggel hunyt

le ragyogó szemét örökre a fiatal apáczanövendék, a 20 éves Tóth Mariska. Hétfőn kísérik ki a temetőbe földi maradványait, akik ismerték, akik szerették és akik ismeretlenül is sajnálják a korán elköltözött leányt. A temetést Gebauer intézete végzi.

— **Meghíusult betörési kísérlet.** Péntek este 8 órakor két bekormozott arcú, meztlábos csavargó betörési kísérletet követett el a Hunyadi-utczán a Kornis féle házban az első emeleten lakó Kandel Ferencz földbirtokos lakásába, ki jelenleg családjával együtt a tanyán lakik. Este 8 óra tájt a házmester gyanus zajt hallott az emeleten. Fel-sietett és ott találta a két csavargót, amint az ajtót álkulcsok segítségével nyitogatták. A házmester kérdőre vonta őket, de azok teljes nyugodtsággal azt felelték, hogy őket Kandel küldte a házba, hogy egyet-mást kivigyenek a tanyára. A házmester nem hitt nekik és feleségét rendőrről küldte, sőt maga is lenézett és telefonoztatott a központra, honnan csakhamar előkerült két rendőr, de a betörőknek hűlt helyét találták, mert azok felhasználván a házmester távozását, megszöktek.

— **Birói kinevezés.** Régen megérdemelt előléptetésről ad hirt a hivatalos lap. Noszlopy Antal dr. albiró lépett elő törvényszéki bíróvá Budapesten. Ez az előléptetés érdeklí a debreczeni társaságokat, amelynek kedvelt tagja volt Noszlopy Tóni barátunk, a boldogult Szinay Gyula veje.

— **Közös elhatározással a halálba.** A hajdusámsoni szerelmi dráma áldozatát, a 17 éves Martin Borbálát eltemették, de Szvecsko János csendőr, aki kedvesét megölte, még él. A debreczeni katonai kórházba szállították, de életéhez alig van remény.

— **A kefégyári munkások táncestélye.** Az este igen sikerült táncmulatságot tartottak a Falk-kefégyár derék munkásai, akik a Dobosban rendezték ezen szép mulatságokat a Kiss Gyula tüzés magyar muzsikája mellett. A négyest 130 pár tánczolta. Tudósítónk a jelenvolt hölgyek névsorát a következőleg jegyezte össze. Jelen voltak asszonyok: Szabó Mihályné, Nagy Józsefné, Porhammer Károlyné, Szathmári Istvánné, Balázi Lászlóné, Sathmári Istvánné, Vas Péterné, Arva Istvánné, Juhász Gáborné, özv. Kiss Józsefné, Botka Ferenczné, Szegedi Gáborné, Szekeres Istvánné, Krasztánsky Mártonné, Barna Istvánné, Kallós Ignáczné, Bőszörményi Janosné, Németi Lajosné, Cséki Zsigmondné, Ladányi Gáborné, Novák Jakabné, Szalóki Gáborné, Papp Mihályné, Weisz Sámuelné, Csóka Pálné, Szabó Jánosné, Nagy Jánosné, Szakó Györgyné, Kozma Istvánné, Györy Józsefné, Szabó Ferenczné, Palóczy Istvánné, ifj. Tasi Ferenczné, id. Tasi Ferenczné, Kocsis Andrásné, Szücs Imréné, Gerőcz N.-né, Hajdu Jánosné, Schvarcz Dezsóné, Maroscher Jánosné, Gergely Jánosné.

Leányok: Szabó Erzsike, Nagy Mariska, Szathmári Erzsike, Boldizsár Zsófia, Porhammer Zsuzsika, Varga Esztike, Szathmári Esztike, Vass Juliska, Juhász Juliska, Kiss Esztike, Kiss Rózsika, Cséki Rózsika, Németi Juliska, Botka Juliska, Szegedi Nóvérék, Molnár Esztike, Arany Juliska, Szekeres Esztike, Szekeres Mariska, Nagy Esztike, Nemes Rózsika, Hári Erzsike, Barta Esztike, Barna Juliska, Lénárd Juliska, Bö-

szörményi Juliska, Almási Juliska, Cséki Terike, Ladányi Erzsike és Zsuzsika, Fischer Esztike, Csóka Rózsika, Jenei Zsuzsika, Szabó Juliska, Juhász Rózsika, Szabó Rózsika, Török Juliska. Novák Annuska, Szendrei Erzsike, Szalóki Erzsike, Kovács Esztike, Papp Mariska, Szigeti Esztike, Barna Juliska, Török Juliska, Reszegi Margitka, Korom Ilonka, Nagy Rózsika, Weisz Margitka, Györi Mariska, Fülöp Böske, Boda Mariska, Pálócz Mariska, Kerékgyártó Esztike, Kovács Esztike, Szücs Rózsika, Partu Sárika, Smál Erzsike, Gerőcz Juliska és Mariska, Szabó Esztike, Krasznai Zsuzsika, Tóth Esztike, Balázs Lujzika, Balázs Annuska, Balázs Mariska stb.

— **Az elfogott betörő.** A debreczeni rendőrség egyre folytatja a nyomozást a betörésen tetten ért Amália ügyében. A debreczeni rendőrség megkereste a nagyobb városok rendőrségeit, az utóbbi nem e fosztotta-e ki lakásokat. A megkeresésnek már is van eredménye, mert Aradról jött ilyen értesítés. Szombaton délelőtt ugyan-csak az aradi rendőrségtől távirat érkezett, melyben értesítik a rendőrséget, hogy az aradi rendőrség Valenta Gyula nevű titkos rendőre Debreczenbe érkezett, hogy a betörő asszonyt megnézze és nem ismeri-e fel benne az aradi betörések tettesét. A szembesítés nem vezetett eredményre. A nyomozást folytatják.

— **A Liffa féle** hírneves muzeum és villamos-színház mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Lapunk mai számában** a nyíltéri rovatban olvasható Halász Nándor hirdetésére ezuton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Elismert** legszebb hölgy és gyermek-fényképek Némethy József fényképész műtermében készülnek. Piacz-u. 42. Lamp-echt-palota.

x **Miért vásárol mindenki szivesen Mentze Henrik** újdonságok áruházában (a Piacz- és Szent-Anna-u. sarkán.) Mert ott kivétel nélkül csakis jó minőségű áruk kaphatók; az olcsó szabott ár minden darab árun látható, a vevő közönség pedig igen előzékeny és pontos kiszolgáltatásban részesül.

TÁVIRATOK.

Plehwe bünei.

Páris, augusztus 6. Az orosz forradalmi bizottság röpiratban ismerteti Plehwe büneit és helyesli a gyilkosságot, amelyet a vérvívó szörnyeteg százszor is megérdemelt.

Regele bácsi meghalt.

Budapest, augusztus 6. A képviselőház irodaigazgatója, Regele bácsi meghalt. Holnap fogják temetni.

Újabb merénylet Oroszországban.

London, augusztus 6. Az igarini (ör-ményországi) kerület főnöke, Boguslavszky orosz ezredes ellen merényletet követtek el a vásárban. Az ezredes meghalt, a merénylő elmenekült.

Képzelt merénylő.

Ischl, augusztus 6. A király rendes reggeli séfjára ment, mikor hirtelen és váratlanul botra támaszkodott szegény rangos ember térdre rogyott előtte. A kisérői

Chylinski Gy. Utóda

fényképészeti műterme

DEBRECZEN, Piacz-utca 41. sz. alatt

a legkényesebb művészi ízlést is kielégítő fényképek mérsékelt árak mellett készülnek.

Ugyanott olajmestményeki akvarellek, fénykép-nagyítások és oleografiák is a legszebb kivitelben készülnek.

mikor a szegény ember botját meglátták, azt gondolták, hogy merényletet akar elkövetni s már ellene akartak támadni. A király azonban közbelépett:

— Ne bántsák szegény nyomorultat. Irást akar átadni. S csakugyan irást vett valami folyamodást a térdre esett s könyörgő embertől, melyből kitűnt, hogy Ecelberger Józsefnek hívják. Vasutas volt, hol a lábára nyomorék lett s 9 korona havi kegydíjjal bocsájtották koldulásba a szerencsétlent.

Nagy tűz a fővárosban.

Budapest, augusztus 6. A Kinizsi-utcai három emeletes dohánygyár ma délben a harmadik emeleten kigyuladt. Mire a tűzoltóság megérkezett az egész harmadik emelet lángokban állott s csakhamar borzasztó zuhanással leszakadt. Kigyuladt a második emelet is. A falak kidőltek és lezuhantak. A tűzoltóság teljes felszereléssel vonult ki s a Mária-Terézia laktanyából vonult ki a katonaság a rend biztosítása végett. A dohánygyár Kinizsi-utcai falai a földig elpusztultak.

Az orosz-japán háborúról.

(Távirati tudósítás.)

Port Artur ostroma a tengerről.

London, aug. 6. Tokióból érkezett jelentés szerint, Kuroki hajórajja megkezdte az ágyuzást Port-Artur ellen a tengerről. Az ágyuzás fedezete alatt vonulnak a japánok a bevehetetlennek hirdetett keleti sáncok ellen. A vár elesésének híré minden perczben várják.

Port-Artur elesett.

Csifu, augusztus 6. Port-Artur elesett. A városba japán csapatok vonultak be. Csak néhány erősségben küzdenek még az oroszok.

Döntő ütközet.

London, augusztus 6. Kuroki 200.000 emberből álló japán sereggel áll Liaojang előtt. A döntő ütközet megkezdődött Kuropatkinnal.

Törvénykezés.

Barátságból lelőtte a barátját.

Halál a tánciskola szépeért.

Még két hónap sem telt el azóta, hogy két fiatal tacsó, Deák József, a Margit-fürdő vendéglősenek a fia és Szénégető József faczér borbélysegéd beleszerettek a Schaf-féle tánciskola szépebe, akinek azonban a nevét sem tudták, csak annyit, hogy Mariskának hívják.

Három napig mulattak együtt, amikor is elhatározták, hogy a szép Mariska ne legyen egyikőjüké sem, inkább meghalnak mind a ketten. Revolvert vettek és kimentek a nagyerdőre. Hosszasan tanakodtak, ki haljon meg előbb. Deák József kezébe vette a revolvert és mellbe lötte magát. A lövés rosszul talált és a szerencsétlen eldobván a fegyvert a földön fetrengett kinyában. Szénégető ekkor felvette a revolvert és amint ő mondja, hogy a kinyalódását ne lássa, hát csupa „barátságból” a szive fölé lőtt, de ez a lövés se talált, úgy hogy csak két napi szenvedés után halt meg a boldogtalan.

Szénégető ekkor megijedt, eldobta a revolvert és orvosért szaladt. Tettét bevallotta töredelmesen, mire letartóztatták. — A letartóztatásban, megnyugodott, a vádirat ellen sem tett kifogást úgy, hogy a debreczeni büntetőtörvényszék már pénteken megtarthatta a főtárgyalást. A terem zsufolásig megtelt a Schaf-féle tánciskola ifjúságával. Itt begyeskedett az első padokban a szép Mariska is, az öngyilkosság és a gyilkosság hősnője.

Szénégető József nem tagadta tettét, részeg állapotával védekezett csupán. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembe vételével **hét hónapi börtönrre ítélte**, amiben meg is nyugodott.

Nyilttér.

Van szerencsém szives tudomáshozni, hogy Löfkovits Arthur ur ékszerésznél számos éven át viselt üzletvezetői állásomtól megváltam és helyben, **Piac-utca 24.** (Fehérló-szálloda épületében)

HALÁSZ NÁNDOR

törv. bejegyzett czégem alatt a mai kor igényeinek megfelelő, dusan felszerelt **arany-, ezüst-, óra- és ékszer-üzletet** nyitottam.

Kiváló üzleti összeköttetésem, valamint Budapesten és itt helyben, hosszú időn át szerzett tapasztalataim **kellő szakismeretem és solid üzleti elveim biztosítékot** nyújtanak arra nézve, hogy a mai fokozott igényeket minden irányban kielégíthessem.

A vezetésem alatt álló műhelyemben minden e szakmába vágó tárgyak szakszerű és izléses kivitelben, valamint javításokat jutányos árban készítek.

Mlődn raktáram megtekintésére figyelmét felhívom, vagyok magamat szives jóindulatába ajánlva,

kiváló tisztelettel

HALÁSZ NÁNDOR.

Üzletem semminemű más helybeli czéggel összefüggésben nem áll.

Debreczen, kelte elküldés napján.

Üzleti elvem élni és élni hagyni.

Ez év május havában egy rőfös rövid-áru üzletet nyitottam a fővárosban ismert czimen: „**Maradék Áruház**”. Ugy helyben, mint a közeli vidéken, igen sokan azon hiszében vannak még most is, hogy áruházamban egyedül egyes maradékot lehet olcsón vásárolni, már pedig ez téves felfogás, mivel ez a czim éppen olyan, mintha azt mondanám, hogy Párizsi Áruház vagy Amerikai Áruház üzletemben a **legolcsóbb árak mellett egész végekből, a legújabb, a legdivatosabb és az elképzelhető legszébb mintákban lehet női ruhaszöveget, ruhaalryra való gyönyörű szép lüsztereket, mosó és franczia deléneket, igen szép fehér és szines batisztozat, gyönyörű szép mintájú sötét kék alapu, valamint minden színű cartonokat lehet vásárolni vásznakból, chiffonból, kanavaszából, női és férfi ingekből, kézelőkkel, gallérokkel, fekete nap- és esernyőkkel, fűzőkből (Mieder) szőnyegekkel, de különösen itthol készített paplanokból igen szép válogatott raktárt tartok. A nagyenyedi fegyházban készült női és férfi harisnyákat Debreczenben egyedül tartom, ezeknek a jósága, tartósága határozottan felülmúlja a külföldi gyártmányt és aránylag azoknál olcsóbbak is.**

Paplanokat mérték után is készítek, igen jó kivitelben előnyös ár mellett.

Minden vevő, a ki 5 forint árut vásárol, bármely átadott fénykép után egy élet nagyságu képre (a melynek bolti ára különben 10 forint!) tarthat igényt, a melyet bármilyen időben elkészítetek gyönyörű szép kivitelben — csupán a papirkeretért és a beszerzésnél felmerülő költséggért 1.50 krajczár fizetendő. A képek kivitele úgy az üzletben, mint a kirakatban láthatók.

Miért is felkérem a vásárolni szándékozó közönséget, hogy aki igazán szép és

divatos árut akar vásárolni (nem régi állott kelméket), az el ne mulassza a „**Maradék Áruház**” Piac-utca 19. szám a két emeletes Ranunkel-féle helyiségben, a Bika-szálloda mellett, a Tisza palotával szemben meglátogatni.

Üzleti elvem: *Élni és élni hagyni.*

Háromszori bekenésre

megszabadul kellemetlen lábizzadásától. Egy korona ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi Riesz gyógyszerész, Halas.

Itt először!

Itt először!

Csak néhány napig látható!

Debreczenben a vásártéren külön e célra épített és a legnagyobb kényelemmel felszerelt csarnokban. Az első és legnagyobb ilyenmü hazai vállalat saját vilnyvilágítási teleppel 20 lóerejü gőz dynamo locomobillal.

Edison-féle ideál
ELECTRO BIOSCOP
(Villamos mozgófényképek)

SZINHÁZ

Élő szenzációs mutatóvanyoknak a legnagyobb tökéletességben. Mindenütt a legnagyobb siker mellett bemutatott, kitüntetve számos országos kiállításon. Életnagyságban! Közvetlen az életből véve természet utáni felvételek reprodukálása által a gyönyörű szcenák, aktualitások, látványosságok, drámák, regék, bikaviadatok, harczi események, humoristikus történetek, illúziók stb. 300 számból áll az összes műsorozat!! Csak ujdonságok kerülnek színpadra. Többek közt a legszenzációsabbak az élő mutatóvanyok között

Műsor: F. hó 7-től 9-ig. 1. Fő-utca Tókióban. (Japán.) 2. A kutya és a pipa (tréfás) vagy tilos a dohányzás. 3. Utazás a halálkörben egy nyitott oroszán ketrecz felett. 4. Cake walk (a legújabb tánc.) 5. Az első szivar egy gymnazistánál. 6. A Gólya egy zöldséges kertben. 7. Királygyilkosság Belgrádban. Szenzációs! 8. Nagy spanyol bikaviadal. A quadrilla fellépése. 9. Piccadorok lóháton; 10. Banderillák, tördfések; 11. A bika kimulása és eltakarítása. 12. Az orosz mozgósított hadsereg szemléje. 13. Harcz a Jalu folyónál, Mandzsuriában. 14. Egy rezervista balszerencséje. 15. Pillangó fejlődés (Szinezve nagyszerű)

Minden 2-ik nap új műsor!! Naponta 3 nagy előadás. Hétköznap este 7, 8 és 9 órakor. Vasárnap délután 4 órától minden órában. Minden kedden és csütörtökön előadás csak urak részére igen érdekesítő látványosság!! Külön előadások előzetes bejelentés mellett. **Helyárak:** Zárt-szék 40 kr., I. hely 30 k., II. hely 20 kr., III. hely 15 kr. Gyermekek 10 éven alul az első 3 helyen a félárt fizetik. III. hely 10 kr. Katonák és gyermekek a III. helyen 10 kr.

Távol állván vásári reklámoktól, csak azt az egyet vagyok bátor meggyezni, hogy Electro-Bioskop színházam a mai kor magaslatán áll, ennél fogva kérem az itteni n. é. közönséget a minél számszerűbb látogatásával pártolni!!

Lifka Ernesztin
tulajdonosnő.

Itt először! Ujdonság! Itt először!
Debreczenben a vásártéren
 látható a LIFKA-féle világhírű
Muzeum és Panoptikum.



I. csoport: Bárki megtekintheti nem- és időkülönbség nélkül. Tartalmazza a mintázás mechanikai mesterműveit életnagyságu történelmi és mithológiai viaszalakokban elegáns és értékes kiállítással, a mint azok itt még soha bemutatva nem lettek: **I. Sándor szerb király és Draga királyné.** **II. X. Pius pápa ő szentsége arany trónusán.** **III.**

Mutsuhito mikadó japán császár. **IV. A szerb királyi pár meggyilkolása.**

II. csoport: Csakis 18 éven felüliek tekinthetik meg. **Minden pénteken kizárólag a nők részére tartatik fenn.** A tárlat első része azonban bárki által mindenkor megtekinthető. Tartalmazza az anatómiai präparátumokat elismert művészies kivitelben.

Nyitva naponta reggel 9 órától este 10 ig.

Belépti díj: személyenként 30 f., 10 éven aluli gyermekek és katonák örmestertől lefelé 20 fillér.

Kwizda-féle

korneuburgi marha-táppor.



Életrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. A legtöbb istállóban 50 év óta használtatik falánkság hiányánál, rossz emésztésnél, a tej jobbitására és a tehének tejbőségének fokozására. 1 doboznak ára K 1.40, 1/2 doboz K —.70. Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12 és Andrássy-ut 26. szám.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS



cs. és kir. osztr. magy. román kir. és bulgária fejed. udv. szállító. **Körtleti gyógyszerész** Korneuburgban Bécs mellett. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJ TEMETKEZÉSI INTÉZET.

Tisztelettel értesitem a gyászoló közönséget, hogy a vezetésem alatt álló

Polgári temetkezési intézetet

Csapó-utca 28. sz. alatt

augusztus 30-án megnyitottam és azt igen szép árakkal berendeztem. **Szép koporsók, gyönyörű szemfedelek, koszorúk, gyászokcsik, fejfák, kereszték** stb. minden választékban **igen szolid árak mellett.**

Elvállalom egyszerű és diszes temetések rendezését, melyhez jutányosan számítom fel a legújabb díszmagyarba öltözött testőreimet. Gyári munkások és egyleti tagok hozzátartozóinak 10% kedvezményt engedek. Nagy gondot fordítok mindenkor arra, hogy a gyászoló közönség bizalmát kiérdemeljem. A nagyérdemű gyászoló közönség b. pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel
Apródi Mihály,
 ügyvezető.

500 frtot

fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatával mellet 7 évig 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 48 kr.) **Bartilla-Winkler Ede,** Wien, 19/L, Sommergasse 1. Főraktár **Török J. Budapest, Király-utca 12.** — Kapható minden gyógyszerárban és droguériában — Csakis „**Bartilla fogvir**” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 évet 2 forint 60 krért.

Uj paplangyártó műhely.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy **Helyben Széchényi-utca 6. sz. alatt** egy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

paplan és matracs

készítő műhelyt nyitottam.

Elvállalom e szakmában vágó mindennemű munka készítését u. m.: különféle **paplanokat, derékalkákat, matracs, rugganyos ágbetéteket,** szalmazsákokat, fej- és ékpárnákat, rolletákat és gördönyöket a legjutányosabb árak és szakszerű kivitelben.

A fővárosban 18 éven át nagyobb czégeknél mint munkavezető működtem és ez arra enged következtetni, hogy a legtökéletesebb és pontos munkákat teljesíthetem.

Szives pártfogását kéri tisztelettel

Garai Grünbaum Antal
 paplanos.

Gép- és malom tulajdonosok és szakiparosok figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy műhelyemet kibővítettem és több új géppel is felszereltem, többek közt

vasszerterga- és vasgyalu géppel

eddig ez utóbbinak Hajdumegye közönsége nagy hiányát érezte, mert minden csekély munkát Bpestre kellett küldeni gyalulás végett.

Továbbá elvállalom mindenféle **gép-részek** ujonnan készítését vagy javítását, **szerszámgépek** készítését.

Ajánlom új találmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtóimat és szőlőzúzóimat

mely az eddigieket teljesen felülmulja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, úgy hogy a mustlé vasrészekkel nem érintkezik s ez által a bor későbbi megfeketedése meggátolódik. A törkölyt egy darabban lehet kivenni.

Raktáron minden nagyság nagy választékban.

Elvállalt munkát felelősség mellett pontosan és a lehető **legolcsóbb árban** teljesítek.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel

PREIZLER MÓR

műlakatos és gépjavitó műhelye
DEBRECZEN, Deák Ferencz-utca 22.

A legnagyobb vállalat a látványosságban össze nem tévesztendő hasonló utánpótlással.

Saját felvétel és saját vetítógép. Először látható: Debreczenben, a Vásártéren csak pár napig **augusztus 7-étől** a

BIOSKOP

egy javított és kitűnően átdolgozott Kinematográf.

E készülék Párisban az 1900. évben a Grand Prix-vel lett kitüntetve. 500 lámpafényvel. 6 ivlámpával van kivilágítva; e vállalat 5 hónapig Berlinben, 6 hónapig Triesztben, 6 hónapig Grácban, 6 hónapig Budapesten stb. nagyobb városban óriási feltűnést keltett. Allandó szerződése Budapesten. Naponta új képek az orosz-japán háboruból. Helyárak: Zártszék 80 fill., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 30 fill. Iskolák és egyletek tömeges megjelenései tekintetbe vétetnek és kedvező belépti-díjban részesülnek. Előadások naponta este 7, 8, 9 órakor. Vasárnap- és ünnepnap 3 órától óránként. Villanyvilágítás saját 20 lóerejű gőzgépével.

Műsor:

1. Divatos Laboratorium.
2. Szerelmi vallomás a holdnál.
3. Turnersee panoráma.
4. Karácsony-est.
5. Kake-Valk táncz.
6. Szarvas-vadászat Gödöllőn.
- 7.—9. Csataképek az orosz-japán háboruból.
10. Rablók támadása egy omnibusz ellen.
11. A ruhakereskedőnél.
12. Az új sport.
13. Montré látképe.
14. Falragasztás tilos.
15. A rezervista sorsa.
16. A csökönyös számár.
17. Az ördögök barlangja.

Napi műsor végén minden nap az orosz-japán háboruból két képlet lesz bemutatva.

Minden hétfőn és pénteken este 9 órakor előadás csak urak részére. Ezen előadáson Dojen tanár operáció műtétei lesznek bemutatva és ezen az előadáson csakis felnőtt férfiak vehetnek részt, mérsékelt felemelt helyárrakkal.

A kinematográf egy fonográfal van összekapcsolva, mely a leghíresebb énekesek és énekesnők dalait és híres komikusok kupléit adja elő. Ezen élő mozgófényképek a közönség legnagyobb érdeklődését és figyelmét kérdemlik.

Miután ezen vállalat a legmodernebb stilben ven berendezve és főtőrekvémem a legújabb és legtökéletesebb ujdonságokat hozni, mely ujdonságok a mai napi műsorral bemutattnak. — Számos látogatást kér

kiváló tisztelettel

Narten György,
 tulajdonos.

Legolcsóbb biztosító.

Egy egész család legolcsóbb életbiztosítását nem az „Adria”, sem a „Gresham” irodája, de

Gondy és Egey

fényirodája eszközli.

Egy egyszerű díj lefizetése mellett adnak egy sikerült, családi csoport-képet. A szülők nagy aggodalma ellévén háritva, nyugodtan láthatnak napi teendőjük után, mi magában fél életbiztosítás.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azoutul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

47 hold fekete föld, tanyával, homokkert mellett 6 holdas hizláló eladó. Czim a kiadóban.

Fiatal segéd felvétetik Gerstner Kálmán fűszerkereskedésében Debreczen, Széchényi-utca.

Eladó egy kis könnyű kivágott oldalú szekér egy vagy két ló után, két koci ülésel és két lóra való szerszámmal, egy jó ócska kapu és szóró rosta. Értekezhetni Eötvös-utca 4. sz. a. tulajdonosnál.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállásmérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Gazdatiszt ki több évi gyakorlattal és jó bizonyítvánnyal rendelkezik, állást keres. Czim Darabos-utca 3. szám.

Rákóczi- és Kuruczokról című füzet 20 fillér leszállított árban kapható a kiadóhivatalban.

A volt Vadász Emil féle szőlő telep 600 négyszögöles, parcellánként eladó. Értekezhetni Szediák Józseffel az Átkosföldi szőlő telepen. Telefon szám 192.

Egy jó karban levő zongora jutányosan eladó. Baross-utca 10.

Elköltözés miatt eladó 4 szoba és konyha, finom alig használt berendezése. Czim a kiadóban.

Két szép, teljesen új íróasztal olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A néhai Kálmán Józsefné hagyatékához tartozó Méliusz-tér 14. szám alatt levő házastelek ondódi 7. hold, 1589 öl földjével, Szepesen 115 hold 798 öl tanya épületes szántóföld, végre a város alatt levő 4 hold 1229 öl bellegelő föld szabad kézből eladó. Értekezhetni Hüvelyes-utca 11. sz. alatt Erdei Mihály végrendeleti végrehajtóval.

Gépolaj forrás megeredt

kgként **10 krtól** feljebb
Neumann Nándor
festék-, olaj- és gépszir raktárában
Hatvan-u. 5. Telefon 205.

Hajdusági
Bajuszpedró.



Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem törí, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

MEGHIVÓ.

Az idei vadászszezon mélyen tisztelt szereplőit van szerencsénk ezton is tisztelettel meghívni, hogy üzletünkben

Csapó-utca (Bank-ház) a Vadászathoz

szükséglendő mindenféle felszereléseket u. m.: fegyverek, revolverek, töltények, sreétek, golyók, dugaszok, fegyverszijkak stb. stb. óriási választékát megtekinteni sziveskedjenek. **Árakban meglepő olcsók vagyunk** tekintettel rendkívüli vételünkre, melynél fogva a legnagyobb igényeket is könnyen kielégíthetjük. — Szives látogatásukat kérve maradtunk tisztelettel

Pásztor Gyula és Társa
vaskereskedők. — Telefon 271. sz.

Küry, Blaha, Fedák, Hegyi

crém a melyet nagyhangon hirdetnek nem olyan biztos szépítő mint a **Matild arczenőcs krém**, stb. a mely a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arczsört, pörzsenést biztosan eltávolít, kis tégli 1 korona, nagy tégli 1 korona 60 fillér. Ragya himlőhely kisimitására 1 tégli 4 korona.

Matild arczépipítő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz construálva.

Matild puder, ásványi anyagoktól ment ártalmatlan 3 színben, dobozza 1 és 2 korona. Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild” műlaboratoriuma (a párisi laboratorie

cosmetique „Matilde” mintájára alapított 1895-ben, Budapestén.

Budapestén: **Töröknél**, Debreczenben: **Tóth Béla** gyógyszerárban.

A Maradék Áruház olcsó árakban utólérhetetlen.

Mindenkit kellemesen érint az a szépen összeválogatott rőfös- és rövidáru raktár a mi a „**Maradék Áruházban**” van.

De különösen most **fehér** és **szines** batisztokban, **delainek**, **cretonok**, **dívtos csipkék** és **hozzávalókban** felülmulhatatlan a raktár.

Paplanokban meglepő szép választék.
1 méter Taft selyem 49 kr.

MARADÉK ÁRUHÁZ

Ranunkel-ház, Bika szálloda mellett, szembe a Tisza palotával.